

A bolognai rendszerű tanárképzés jellemzői

Milyen alapelvekre épül a tanárképzés?

A tanárképzés célja a tanulók tanulási folyamatait hatékonyan segíteni tudó tanárok képzése. Ezért a tanárképzés kutatás-alapú, a tanári tudásnak a korábbinál több aspektusát vonja be a fejlesztendő területek közé, és az önreflexió a korábbinál nagyobb hangsúlyt kap.

A bolognai rendszerben egy egységes tanárszak van, ennek elemei a különböző szakképesítések.

Hogyan lehet bekerülni a tanárképzésbe?

Milyen feltételekkel lehet bekerülni tanárszakra?

A bolognai rendszerű felsőoktatásban úgy lehet valaki tanár szakos hallgató, hogy sikeresen felvételizik tanári mesterszakra. Felvételizni pedig csak akkor van lehetősége, ha három út valamelyikét már elvégezte:

- vagy elvégzett korábban egy tanári mesterszakhoz megfelelő bemenetet (a tanári mesterszaknak megfelelő területen minimum 110 kreditet) adó BA vagy BSc alapképzést,
- vagy elvégzett egy tanári mesterszakhoz megfelelő bemenetet adó 120 kredites MA vagy MSc mesterszakot
- vagy a nem bolognai rendszerben főiskolán vagy egyetemen pedagógusdiplomát szerzett.

Ezek hiányában, vagyis akkor, ha nincs valakinek BA/Bsc, MA/Msc vagy nem bolognai pedagógusdiplomája, BA/BSc képzéssel kell kezdenie. (Ha folytatott korábbi felsőoktatási tanulmányokat, akkor az adott képzési programban lehetőség van kreditátvitel, azaz a korábbi tanulmányok elismerésére a kérvényezésére az adott intézmény szabályai szerint; ez utóbbiak a Felsőoktatási törvényen alapulnak.)

Az egyes tanári mesterszakokon a felvételihez szükséges előzetes tanulmányokat országos érvényű rendelet határozza meg, a felvételi vizsga követelményeit pedig a szakot meghirdető intézményben a szakot gondozó tanszék vagy intézet. Mindkettőt évente közzéteszik a Felvételi tájékoztatóban; mindig az adott évi tájékoztatóban közölt információ az érvényes.

Milyen tanári mesterszakok vannak?

A tanári szakon megszerezhető tanári szakképzettségek jegyzékét a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítási eljárás rendjéről szóló 289/2005. (XII. 22.) Kormányrendelet (a továbbiakban: [Kormányrendelet](#)) 3. számú melléklete részletezi. A tanári szakra történő belépés feltételeire a Kormányrendelet 12. §-ának (5) bekezdése az irányadó. Az ettől eltérő egyedi szabályokat a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában határozza meg. (Az SZTE TVSZ-e: <http://www.u-szeged.hu/egyetem/szabalyzatok>)

Arról, hogy melyik évben melyik intézményben milyen tanári mesterszakok indulnak, a Felvételi tájékoztatóból, illetve a <http://www.felvi.hu> honlapon tájékozódhat.

Milyen szabályok vonatkoznak a tanárképzésre?

A bolognai rendszerben tanári mesterszakokon szerzhető tanári diplomáról az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. OM rendelet rendelkezik. Ennek 4. számú melléklete részletezi a tanári mesterszak általános képzési és kimeneti követelményeit (a továbbiakban [KKK](#)). A ciklusokra bontott, osztott képzés alapképzési szakjaira épülően választható első és második szakképzettségek megválasztásának – táblázatba foglalt – előképzettségi feltételeit a [Kormányrendelet](#) 4/A.

melléklete tartalmazza. Az intézményi szabályokat a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban találja.

Hogyan épül föl a tanárképzés?

Alapvetően „kétszakos” a tanárképzés

A hagyományos közismereti tárgyakhoz kapcsolódó bölcsészet-, természet- és társadalomtudományi tanárképzés esetében általában két szakképzettség; csak a mesteri vagy pedagógusdiplomával érkezők, illetve a művészeti és a szakmai tanári szakképzettséget szerzők végezhetnek egyet.

Mint említettük, a képzésbe való bekapcsolódáshoz szükséges az alapképzésben a megfelelő szakon megszerezhető legalább 110 szakos kredit; ez lesz az első tanári mesterszak. *Ahhoz, hogy valaki tanári diplomát szerezzen, a tervezett első tanári mesterszakja szerint kell jelentkeznie és felvételiznie.*

A második tanári mesterszak kétféle lehet. Az első típus a közoktatásban tanítható tantárgy, amelyhez a felvételiző rendelkezik egy 50 kredites háttérrel (ez az alapszakos képzés során minorként, vagy utána részképzésként is elvégezhető) – ebben az esetben szakmai alkalmassági vizsgát kell tennie a jelentkezőnek. A második típus olyan második tanárszak, amely az iskolában szükséges tudásra, de nem oktatói munkára készít fel – ekkor sincs felvételi vizsga. Ez utóbbiak csak második tanári mesterszakként vehetők fel, az előbbihez hasonló 50 kreditnyi előtanulmány-feltétel nélkül (pl. Multikulturális nevelés, Mérés-értékelés stb.).